

SPRAWOZDANIE

z 1. posiedzenia Grupy roboczej ds. zasad horyzontalnych programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027

W dniu 14 czerwca 2023 r. odbyło się w trybie zdalnym 1. posiedzenie **Grupy roboczej ds. zasad horyzontalnych programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027** (dalej: Grupa). W posiedzeniu uczestniczyli przedstawiciele podmiotów zgłoszonych do udziału w pracach Grupy oraz Instytucji Zarządzającej FENG (lista osób biorących udział w posiedzeniu stanowi załącznik nr 2 do Sprawozdania).

1. Zatwierdzenie Przewodniczącego Grupy oraz Regulaminu Grupy.

Na wstępie spotkania przedstawicielka IZ FENG - Pani Anna Świebocka, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju zaprezentowała agendę posiedzenia, do której nie zgłoszono uwag – agenda stanowi załącznik nr 1 do Sprawozdania.

W następnej kolejności dokonano wyboru przewodniczącego Grupy - Pana Wojciecha Szymalskiego, Członka grupy roboczej Polskiej Zielonej Sieci „Fundusze Europejskie dla Klimatu”, Prezesa Fundacji Instytut na rzecz Ekorozwoju, Przedstawiciela federacji organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony środowiska - Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, który został zgłoszony przez Panią Ewa Sufin-Jacquemart, Wiceprezeskę Zarządu SKK, Przedstawicielkę organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania równości kobiet i mężczyzn - Stowarzyszenie Kongres Kobiet. Wyłonienie zastępcy przewodniczącego odłożono z uwagi na brak kandydatur. Następnie zaprezentowano i przedyskutowano zapisy Regulaminu Grupy. Uzgodniono, że głosowanie nad zatwierdzeniem Regulaminu odbędzie się po przedstawieniu prezentacji zaplanowanych w agendzie posiedzenia.

2. Założenia wdrażania zasad horyzontalnych – prezentacje

Prezentację nt. „Założenia wdrażania równościowych zasad horyzontalnych w FENG” przedstawiła Pani Izabela Jachimowska, Koordynatorka zasad równościowych i Karty Praw Podstawowych w ramach Instytucji Zarządzającej FENG – prezentacja stanowi załącznik nr 3 do Sprawozdania.

Prezentację nt. „Środowiskowe zasady horyzontalne w programie Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)” przedstawiła Pani Monika Tulej-Król, Koordynatorka zasad środowiskowych w ramach Instytucji Zarządzającej FENG - prezentacja stanowi załącznik nr 4 do Sprawozdania.

3. Najważniejsze punkty dyskusji:

W odniesieniu do przedstawionej prezentacji dotyczącej horyzontalnych zasad równościowych Pani dr Ewa Rumińska-Zimny, Wiceprezes Zarządu SKK, Przedstawicielka organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania równości kobiet i mężczyzn - Stowarzyszenie Kongres Kobiet, zgłosiła uwagi dotyczące przekazania listy obszarów neutralnych względem równościowych zasad horyzontalnych w FENG, wyodrębnienia kwestii płci w projektach FENG i nie łączenia tego obszaru z osobami o specjalnych potrzebach/ osób z niepełnosprawnościami, podkreślenia roli i uwzględniania mieszanych zespołów zaangażowanych w realizację projektów FENG, a nie tylko użytkowników projektów oraz możliwości udziału Członków Grupy w wizytach monitorujących projekty, w których zidentyfikowano nieprawidłowości związane z wdrażaniem zasad oraz KPP i KPON. Dodatkowo, Pani Ewa Rumińska-Zimny zapytała czy w ramach zamówienia na „Poradnik na temat realizacji równościowych zasad horyzontalnych w projektach FENG oraz materiały e-learningowe” będzie możliwe poddanie konsultacjom z Członkami Grupy opracowywanego przez IZ FENG Opisu Przedmiotu Zamówienia.

Pani Ewa Sufin-Jacquemart zaznaczyła, że trzeba bardzo ostrożnie podchodzić do określania obszarów jako neutralne, tj. np. związane z zazielenieniem, ponieważ wszystko co robimy nie jest neutralne względem płci czy osób z niepełnosprawnościami. W związku z powyższym należy szczegółowo rozpatrywać każdy przypadek wskazany jako neutralny – nie można z góry zakładać, że obszar zazielenienia jest neutralny.

Pani Izabela Jachimowska, w odpowiedzi na pytanie dotyczące listy obszarów neutralnych względem równościowych zasad horyzontalnych w FENG poinformowała, że nie ma takiej listy i że w FENG nie ma określonego obszaru wsparcia, który byłby zidentyfikowany jako neutralny względem zasad. Zwróciła uwagę, że w „Analizie wpływu FENG na grupy zagrożone dyskryminacją”¹ wskazany został jedynie obszar „zazielenienie przedsiębiorstw” jako taki, w którym potencjalnie mogą wystąpić produkty/ usługi neutralne względem zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz projekty neutralne w przypadku zasady równości kobiet i mężczyzn. Zaznaczyła też, że taka możliwość jest zgodna z Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027, zgodnie z którymi w przypadku gdy produkty/ usługi projektu nie mają swoich bezpośrednich użytkowników/użytkowniczek dopuszczalne jest uznanie, że mają one charakter neutralny. Podkreśliła jednak, że każdy projekt w FENG podczas oceny jest traktowany indywidualnie i tylko w przypadku wystarczającego

---

¹https://www.nowoczesnagospodarka.gov.pl/media/113721/Analiza_FENG_grupy_zagrozone_dyskryminacja_OST.pdf

uzasadnienia przez wnioskodawcę we wniosku takiej ewentualności, ekspert może uznać neutralność produktu/ usługi/ projektu i pozytywnie ocenić taki projekt.

W odniesieniu do wyodrębnienia kwestii płci w projektach FENG oraz podkreślenia roli i uwzględniania mieszanych zespołów zaangażowanych w realizację projektów FENG, Pani Jachimowska wskazała, że obszar związany z płcią w ramach wdrażania zasad jest traktowany osobno od kwestii związanych z innymi grupami, tj. niepełnosprawnościami. Dodała również, że w szczególności w projektach, w których występują zespoły badawcze IZ FENG zwraca uwagę na promowanie i uwzględnianie również kwestii płci.

W odniesieniu do kwestii przedstawionych w prezentacji dotyczącej horyzontalnych zasad środowiskowych Pani Ewa Sufin-Jacquemart wyraziła obawy dotyczące punktu dotyczącego pozytywnego wpływu na inne aspekty środowiskowe i wskazała, że jest to jedna z dziedzin nad którą Grupa robocza będzie musiała się pochylić, aby nie był to standard wykorzystywany we wnioskach o dofinansowanie. Zapytała również czy zostały wypracowane bardziej precyzyjne instrukcje, standardy dotyczące ww. zasady.

Pan Wojciech Szymalski odniósł się do przygotowywanego przez IZ poradnika dotyczącego środowiskowych zasad horyzontalnych i zapytał czy w nawiązaniu do powyższego pytania są przygotowywane dodatkowe wyjaśnienia dla Beneficjentów i w jaki sposób przewidziany jest udział Członków Grupy roboczej w pracach nad poradnikiem.

Pani Monika Tulej-Król, w odpowiedzi na pytanie dotyczące innych aspektów środowiskowych wskazała, iż zasadę zrównoważonego rozwoju beneficjent może spełnić poprzez wykazanie zgodności z zasadami 6R bądź poprzez inny element środowiskowy. IZ nie ma wypracowanych na ten moment standardów czy listy. Ponadto IZ nie jest w stanie przewidzieć jakiego obszaru będą dotyczyły projekty. Dlatego też jest wskaźnik 10% poprawy, którego nie ma przy zasadach 6R gdzie mamy wymóg wyboru przez beneficjentów 2 zasad. Daje to możliwość wyboru beneficjentom i wskazania obszaru w którym nastąpi poprawa o 10% w stosunku przed realizacją projektu.

Pani Aneta Sobota-Białas, przedstawicielka IZ FENG powołała się na zapisy umowy o dofinansowanie wskazujące, że projekt musi być zgodny z przepisami ochrony środowiska. Ponadto, wskazała, iż projekty oceniane są przez ekspertów środowiskowych. Kryterium zrównoważonego rozwoju jest obligatoryjne, a przedsiębiorca we wniosku o dofinansowanie uzasadnia i opisuje aspekty środowiskowe, które ulegną poprawie oraz wskazuje jak będzie realizował zasadę zrównoważonego rozwoju w swoim przedsięwzięciu. Wniosek o dofinansowanie jest załącznikiem do umowy, a realizacja projektu podlega kontroli.

Odnosząc się do pytania dotyczącego poradnika środowiskowego, tak jak w przypadku poradnika dotyczącego zasad równościowych udział i konsultacje z Członkami Grypy roboczej będą bardzo pomocne.

Pani Ewa Sufin-Jacquemart wskazała, że dobrze by było, gdyby IZ FENG opracowała rekomendacje i przykłady dobrych/złych praktyk, które byłyby pomocne dla oceniających projekty, aby zwrócili uwagę, że projekt może mieć negatywny wpływ na środowisko ale przedsiębiorca proponuje kompensację.

Pani Ewa Rumińska-Zimny wróciła do kwestii poradników i podkreśliła, że dzięki konsultacjom zapisów OPZ z Członkami Grupy i racjonalnemu podejściu ekspertów znających specyfikę wdrażania funduszy UE, podręcznik może stać się zestawem praktycznych rozwiązań i wskazówek, które pomogą w rzeczywistości wpłynąć na poprawne wdrożenie zasad i zrozumienie ich przez przeciętnego przedsiębiorcę.

Pan Rafał Szkop podziękował za dyskusje i jako przedstawiciel Związku Przedsiębiorców i Pracodawców - Związek Pracodawców Polska Miedź wskazał, że ew. obchodzenie zasad dot. ochrony środowiska przez małych i średnich przedsiębiorców w głównej mierze związane jest z niewiedzą a nie celowymi działaniami. Z kolei duże firmy działające także poza granicami kraju mają dużą wiedzę w zakresie DNSH i taksonomii i mają świadomość, że łamanie zasad środowiskowych wiąże się z zamknięciem działalności. Zaś przygotowanie podręcznika środowiskowego z pokazywaniem dobrych praktyk zdecydowanie zwiększy świadomość w tym zakresie. Dlatego tak istotne jest, aby poradniki zwiększały świadomość i wiedzę dotyczącą zasad horyzontalnych w przypadku przedsiębiorców aplikujących o dofinansowanie.

4. Podsumowanie:

W sprawach różnych uzgodniono ostatecznie zapisy regulaminu Grupy ds. zasad horyzontalnych. Uwzględniono uwagę Przewodniczącego Grupy. W opinii Przewodniczącego przepis w § 1 pkt. 3 ppkt. 4 wskazywał, iż postanowienia KPP, KPON oraz Europejskiego Aktu o Dostępności nie są częścią zasad horyzontalnych. zaproponował, aby w ww. ppkt. 4 powołać się bezpośrednio do art. 9 rozporządzenia ogólnego 2021/1060. Propozycja zapisu nie spotkała się ze sprzeciwem Członków Grupy i Regulamin został przyjęty. Pani Anna Świebocka, zaproponowała na stanowisko zastępcy przewodniczącego Grupy Panią Anetę Sobota-Białas, Naczelniczkę Wydziału Monitorowania w Departamencie Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, przedstawicielkę IZ FENG. Pani Aneta Sobota-Białas nie wyraziła sprzeciwu.

W odniesieniu do kwestii przekazania do konsultacji z Członkami Grupy przez Instytucję Zarządzającą FENG Opisu Przedmiotu Zamówienia na Poradnik i materiały e-learningowe Pani Anna Świebocka,

Dyrektor Departamentu Programów Wsparcia poinformowała, że skonsultuje tę kwestię z osobami zajmującymi się zamówieniami publicznymi w ministerstwie i jeżeli tylko takie rozwiązanie jest możliwe w procedurze zamówień prowadzonych w ramach MFiPR – OPZ zostanie przekazany Członkom Grupy z prośbą o uwagi.

Odnosnie do możliwości udziału Członków Grupy w wizytach monitorujących projekty Pani Aneta Sobota-Białas poinformowała, że zgodnie z postanowieniami Regulaminu Komitetu Monitorującego FENG, Członkowie Grupy mogą brać udział w wizytach monitorujących w zakresie KPP i KPN, a zakres finansowania udziału w wizytach określony jest w Regulaminie KM.

Po tej informacji Przewodniczący Grupy podziękował uczestnikom za udział w spotkaniu.

Załącznik 1. Agenda posiedzenia Grupy w dniu 27 kwietnia 2023 r.

Załącznik 2 . Lista osób biorących udział w 1. posiedzeniu Grupy roboczej ds. zasad horyzontalnych programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027